БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 188 (16.574). | 12 август 1976 йил, пайшанба | Баҳоси 2 тийин.

Паррандабоқарлар ЮТУҒИ

НАМАНГАН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). КПСС XXV съезди қарорларини изчиллик билан ҳаётга татбиқ этаётган область паррандабоқарлари зафар қучдилар. Давлатга 16 миллион 745 минг дона тухум сотиб, бу борадаги йиллик план ошириб адо этилди.

Областда тухум тайёрлаш қизғин давом этмоқда.

ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР МУСОБАҚАСИ— ҒАЛАБАЛАРИМИЗ ГАРОВИ

◆ Пахта, дон, маккажўхори, шоли, сабзавот экинлари, мевадан юқори ҳосил етиштириш, чорвачиликни ривожлантириб, сут, гўшт ва бошқа маҳсулотлар тайёрлашни кўпайтириш, ўнинчи беш йилликни самарадорлик ва сифат беш йиллигига айлантириш Ўзбекистон, Туркманистон, Тожикистон, Озарбайжон, Қозоғистон ва Қирғизистон республикалари ўртасидаги анъанавий социалистик мусобақанинг асосий шартидир.

◆ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарори асосида ҳамма майдонларда пахтадан юқори ҳосил етиштирайлик, ғўзаларни машина теримибоп қилиб ўстирайлик, парваришни сусайтирмаган ҳолда пахта йиғим-теримига пухта тараддуд кўрайлик!

◆ Сабзавот экинлари, картошка, меваларни сира нобуд қилмасдан йиғиб-териб олайлик, юқори сифат билан давлат тайёрлов ташкилотлари ва аҳолига етказиб берайлик!

◆ Ем-хашак тўплаш, чорва бинолари ремонтини авж олдирайлик, қишловни ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан кутиб олайлик!

АҲИЛЛИК ШАРОФАТИ

Мамлакатимиздаги қардош республикалар пахтакорларининг социалистик мусобақаси қудратли кучга айланди. Мусобақа жараёнида ер, сув, ўғитлар, механизациядан самарали фойдаланиш, ирригация-мелиорация соҳасидаги бой тажрибалар, хусусан теримни комплекс механизациялаш методлари кенг кўламда умумлаштирилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон, Туркманистон, Тожикистон, Озарбайжон, Қозоғистон ва Қирғизистоннинг меҳнатчи-пахтакорлари ўз зиммаларига олган мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирди.

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи даврасида — 1976 йилда қардошлар мусобақаси янада кучайтирилиб, бутун куч ва техника воситалари КПСС XXV съезди қарорларини изчиллик билан амалга оширишга сафарбар этилмоқда. Шу муносабат билан «Совет Ўзбекистони» газетаси «Қардош республикалар мусобақаси — ғалабаларимиз гарови» деган рубрика очди. Бу рубрика остида қардош республикалар пахтакорлари ҳаёти ва меҳнат ғалабаларидан материаллар бериб борилади.

Биринчи сўзни Туркманистон ССР Тошовуз область Тахта районидаги Куйбишев номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети депутати Худук Муродовга берамиз.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик ходимлари билан анъанавий мусобақамиз ўзининг ижобий натижаларини бермоқда. Тошовуз ва Хоразм областлари, Тахта ва Қўшкўпир районлари ўртасидаги мусобақа пахтачилик соҳасида илғор тажрибаларни, прогрессив агротехника усулларини кенг жорий этишда катта роль ўйнади, пахта ҳосилдорлигини оширишга самарали ёрдам берди.

Тошовуз области тўққизинчи беш йилликда бир ярим миллион тоннадан кўпроқ пахта етиштирди. Бу — планда белгиланганидан 255 минг тонна кўпдир. Ўтган йили пахта ҳосилдорлиги 32,2 центнерга етказилди. 27 хўжалик ҳар гектар майдондан 35 центнердан юқори ҳосил йиғиб олди.

Колхозимиз 2450 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 41 центнердан хирмон кўтарди, ялпи ҳосил эса ўн минг тоннадан ошди. Хоразмлик 50—60 центнерчиларнинг ватанпарварлик ҳаракатига қўшилган Ленин орденли Худойберган Жаппарқулиев, Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ота Суюнов, Ленин орденли Қақиш Пириев, Язон Назаров бошлиқ илғор бригадалар 45-47 центнерли марраларни эгалладилар. Улар бу йил эллик центнерли юксак довонни кўзламоқдалар.

Хоразмлик пахта усталаридан Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Искандар Дўсов, Зариф Раматов, Солай Худойқулиев, Қилич Давлатов, Ўғилжон Нуруллаева ва бошқалар Туркманистон пахта далаларида бўлиб, тажриба алмашдилар, рекорд ҳосил сирларини бизга ўргатдилар. Ўзаро текширишлар, бирбировга ёрдам, аҳиллик ва ҳамкорлик умумий муваффақиятга эришиш гарови бўлаётир.

Биз пахта теримини механизациялашнинг ойдин йўлидан дадил қадам билан бормоқдамиз. Ўтган йили областда 189 минг тонна пахта машинада терилди. Бу йил 350 минг тонна пахта етиштириш ва шу ҳосилнинг 210 минг тоннасини машиналарда териш — область пахтакорларининг аҳдидир. Колхозимиз бўйича эса 11 минг тонна пахта етиштириб, ҳосилдорликни 42 центнерга етказамиз, 70 процент ҳосилни механизация воситасида йиғиб оламиз.

Шу кунларда ҳосилга ҳосил қўшиш учун ғўза парваришини қизғин давом эттириш билан бирга, пахта йиғим-теримига, айниқса, машина теримига, қизғин тараддуд кўрмоқдамиз. Далалар бегона ўтдан тозаланди, терим техникаси, тележкалар тахт қилиб қўйилди.

Колхозимизда «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли 40 та терим агрегати бор. 80 киши механик-ҳайдовчилик гувоҳномасига эга, бу йил яна ўн киши бу касбни эгаллади. Демак, машиналарни икки сменада ишлатиш учун тўла имконият мавжуд. Оразмурод Оқчаев, Омонгул Орнамуродова, Хўжанафас Ўтизов, Ўғилдурди Дошқинова каби донгдор механизаторларимиз мавсумда 250—300 тонна пахта териш учун хоразмлик уста механизаторлар билан мусобақалашишга қарор қилдилар.

Бизга ажойиб пахта терим машиналарини етказиб бераётган Ўзбекистон машинасозларига чин кўнгилдан ташаккур айтамиз. Терим машиналари оғир қўл меҳнатини енгиллаштириш билан бирга, ҳосилнинг таннархини камайтиришда, деҳқончилик маданиятини оширишда муҳим роль ўйнамоқда. Биз давлатдан тобора кўпроқ техника, минерал ўғитлар, гербицидлар олмоқдамиз. Пахтакорларни бутун мамлакат қўллаб-қувватламоқда. Чирчиқ ва Навоий химикларининг ҳам бу умумхалқ ишида ҳиссаси каттадир.

Пахта етиштириш ватанпарварлик ва интернационал бурчимиз эканлигини биз яхши тушунамиз. Қардошлик мусобақасининг мақсади ана шу фахрли бурчимизни муносиб оқлашдан иборат. Қўшкўпир районидаги Охунбобоев номли колхоз билан еримиз чегарадош, бир ариқдан сув ичамиз. «Ён қўшни — жон қўшни», — дейди халқимиз. Биз Охунбобоев номли колхоз билан мусобақалашиб келмоқдамиз. Қўшнилар даласида сел оқибатида қатқалоқ пайдо бўлганида, биз уларга ротацион мотигалар юбордик. Қўшнилар эса бизга ҳашаротни йўқотишда механизмлар билан ёрдам кўрсатди. Сув танқис кунларда унинг ҳар бир томчисини баҳам кўрдик. Суғориш ва мелиорация тармоқлари умумий кучимиз билан барпо қилинди.

Ўнинчи беш йилликдаги режаларимиз юксак. Беш йиллик пахта тайёрлаш планини тўрт йилда бажаришга аҳд этдик. Режаларни рўёбга чиқаришда қардошлар мадади, дўстлик, аҳиллик туйғуси қудратбахш омил бўлади. Биз ўзбек пахтакор дўстларимиз билан елкама-елка меҳнат қилиб, янги марралар сари олға бораверамиз.

Худук МУРОДОВ,
Туркманистон ССР, Тошовуз область, Тахта районидаги Куйбишев номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети депутати.

ДЎСТЛИК ҚОНУНЛАРИ АСОСИДА

АШХОБОД, 10 август. (ТАСС мухбири). Туркманистон деҳқонлари 1 миллион 100 минг тонна пахта тайёрлаш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили учун зиммаларига олган мажбуриятни муваффақиятли равишда бажармоқ учун ҳамма имкониятларга эга. Ўзбекистон, Тожикистон ва Озарбайжондан келиб Туркманистон республикасида ишлаган ўзаро текшириш бригадалари якдиллик билан ана шу фикрга келишди.

Туркманистондаги кўпчилик хўжаликларнинг пахтакорлари кубанлик ғаллакорларнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев маъқуллаган ватанпарварлик ташаббусини қизғин қувватлаб, илгари қабул қилган мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар ва янги марраларни белгиладилар. Далаларда мўл ҳосил пишиб етилмоқда. Ўсимликларни жойлаштиришнинг прогрессив методлари, механизмлар ёрдамида чеканка қилиш усулининг ишлаб чиқаришга кенг жорий этилганлиги, илғор агротехника талабларига риоя этилиши ғўзаларнинг муваффақиятли ривожланишига ёрдам берди. Ҳозир пахтакорлар йиғим-терим мавсумига тайёргарлик кўрмоқдалар. 6100 та пахта териш комбайни ёки ўтган йилдагидан анча кўп машина далаларга чиқарилади.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг ўзаро текшириш якунларига бағишланиб бугун ўтказилган кенгайтирилган мажлисида ана шуларнинг ҳаммаси ҳақида гапирилди. Қардош республикаларнинг вакиллари йиғим-терим бошлангунга қадар пахта далаларида яна камида икки марта комплекс ишлов ўтказишни тавсия этдилар. «Оқ олтин» теримига тайёргарлик суръатларини жадаллаштириш, пахта сифатини ошириш учун социалистик мусобақани уюштириш юзасидан ҳам қимматли маслаҳатлар берилди.

Мажлисда Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров нутқ сўзлади.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

АНДИЖОН, 11 август. (ЎзТАГ). Бугун Андижон область партия комитетининг пленуми бўлди. Пленумда КПСС XXV съезди талаблари асосида партия раҳбарлиги услуби ва методларини такомиллаштириш соҳасида область коммунистларининг вазифалари, шунингдек меҳнаткашларни интернационал тарбиялаш борасидаги вазифалар муҳокама қилинди. Андижон область партия комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири Г. М. Орлов нутқ сўзлади.

ПАРТИЯ ХОДИМЛАРИ КЕНГАШИ

ЖИЗЗАХ, 10 август. (ЎзТАГ). Бу ерда партия ходимларининг область кенгаши бўлди. Кенгаш қатнашчилари КПСС XXV съезди талаблари асосида партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий иш савиясини ошириш тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар.

Бир қанча докладлар ташкилий-партиявий ва сиёсий ишларни янада такомиллаштиришга, социалистик мусобақага партия раҳбарлигини оширишга, раҳбар кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш практикасига бағишланди.

Қўриқ область партия ходимлари ўз иш тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

• • •

УРГАНЧ, 11 август. (ЎзТАГ). Бу ерда ташкилий-партиявий иш масалалари юзасидан район ва шаҳар партия комитетлари ходимларининг кенгаши бўлди. Кенгашни Хоразм область партия комитети уюштирган.

КПСС XXV съезди қарорлари асосида ташкилий-партиявий ишларни янада такомиллаштириш соҳасида партия комитетларининг вазифалари тўғрисида Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов нутқ сўзлади.

Бинокор — бунёдкор. Бу кутлуғ номни шараф билан оқлаётган моҳир бинокор Тўлқин Тўраев «Главташинестрой»га қарашли 159-трест курувчилари ўртасида пешқадамлик қилмоқда. Суратда: илғор курувчи Т. Тўраев.

И. Глаузерзон фотоси.

КУБАНЛИКЛАРНИНГ ТАШАББУСИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНДИ

ФАРҒОНА, 11 август. (ЎзТАГ). Фарғона область партия ва хўжалик активининг йиғилиши бўлди. 1976 йилнинг биринчи ярмида Фарғона область колхоз ва совхозларида чорвачиликни ривожлантириш ҳамда КПСС XXV съезди қарорлари асосида шу тармоқни янада юксалтириш соҳасида область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида область партия комитетининг секретари О. Алихоновнинг доклади муҳокама қилинди.

Йиғилиш қатнашчилари область қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубань деҳқонларига йўллаган мактубини [illegible] дилар. Йиғилиш иштирокчилари кубанликларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, область деҳқонлари номидан янги, оширилган марраларни белгиладилар.

Йиғилишда Сирдарё областининг вакиллари фарғоналиклар ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни қандай бажараётганликларини аниқлаш юзасидан ўтказган текшириш якунлари ҳам муҳокама қилинди.

Йиғилишда Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамситдинов нутқ сўзлади.

ҲАМКОРЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ

VIII халқаро картография конференцияси 10 август куни Москвада ўз ишини тамомлади. Халқаро картография уюшмасининг президенти профессор А. Х. Робинсон (АҚШ) ТАСС мухбирининг илтимосига кўра, конференциянинг иши ва конференцияда муҳокама қилинган энг муҳим проблема тўғрисида қуйидагиларни гапириб берди:

Картография — ғоят интенсив ривожланаётган фандир. [illegible] акс эттиради, фойдали қазилмаларни қидиришда геологларга ёрдам беради, эҳтимол тутилган табиий офатлар тўғрисида инсонни огоҳлантиради, атроф муҳитнинг ифлосланиш даражасини аниқлайди. Шу боисдан ана шу соҳадаги маълумотлар кўпгина олимлар учун айниқса муҳимдир.

Сўнгги 15—20 йил мобайнида картографиянинг техника томони айниқса тез ривожланмоқда. [illegible] даражаси, ер қобиғининг ёрилиш чегаралари аниқланади.

Техника зўр бериб ривожланмоқда. Ҳар йили янгидан-янги приборлар пайдо бўлмоқда. Шу боисдан ахборот айирбошлаш конференция делегатлари учун ғоят зарур бўлиб, инсон бахт-саодати йўлида [illegible]. Картография, деди пировардида А. Х. Робинсон, [illegible] мажлиси бўлди. Профессор Ф. Я. Ормелинг (Нидерландия) уюшманинг президенти қилиб сайланди. Навбатдаги IX халқаро картография конференцияси 1978 йилда Чикагода ўтказилади.

(ТАСС).

«САЛЮТ-5»: СТАНЦИЯ БОРТИДА КЛИНИК ТАДҚИҚОТЛАР

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 11 август. (ТАСС). Космонавтлар Борис Волинов билан Виталий Жолобовнинг «Салют-5» орбитал илмий станцияси бортидаги ишининг бешинчи ҳафтаси тугаяпти.

Ўтган икки кун мобайнидаги учиш программасининг катта қисми медицина экспериментларига ажратилди. Космонавтлар юрак-томир системасини тадқиқ қилиш юзасидан бир қанча ишларни бажардилар, бунда «Полином-2 м» кўп функционал ўлчов аппаратидан фойдаланишди. Махсус қурилма ёрдами билан экипаж ҳар икки аъзосининг вазни ўлчанди.

Техникавий экспериментлар программаси асосида станцияга ўрнатилган стабиллаштириш электромеханика системасини синаб кўриш давом эттирилди.

Бортдан олинган маълумотларга кўра, Б. В. Волинов билан В. М. Жолобов ўртоқлар ўзларини яхши ҳис этмоқдалар. Станциянинг борт системалари нормал ишлаб турибди. Учиш давом этмоқда.

Бир беш йилликда икки беш йилликни бажарамиз

ИМКОНИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИБ

ТАШАББУСКОРЛАР МИНБАРИ

— ЗИММАНГИЗГА ОЛГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИНИ СЎЗЛАБ БЕРСАНГИЗ.

«Совет Ўзбекистони» мухбирининг бу саволига «Ўнлар ташаббуси» ташкилотчиларидан бири — Марғилон «Атлас» фирмасининг тўқувчиси, КПСС XXV съезди делегати Абдубаннон Умаров жавоб беради. Ниҳоят, ўнинчи сўз — атласчи Абдубаннон Умаровга:

Ўнинчи беш йиллик [illegible] съезди ишида қатнашиш шарафига муяссар бўлган эканман, шунинг ўзи олган юксак мажбуриятимни шараф билан бажариш масъулиятини юклайди.

Беш йилликни самарадорлик ва юксак сифат беш йиллигига айлантириш вазифасини ҳал этиш учун коммунист сифатида улкан марраларни эгаллашга отланганман. 1980 йилга қадар икки беш йиллик топшириқни бажаришга, хонатлас тўқишни 15 процент кўпайтиришга, икки беш йиллик планга қўшимча 11 минг метр сержило газламалар тўқишга аҳд қилганман. Газета орқали берилган минбардан фойдаланиб, ана шу мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги ва унга қандай муваффақ бўлаётганим ҳақида сўзлаб бермоқчиман.

Аввало шуни айтиш керакки, мамлакатимизда юзага келган ташаббуслар, янги ватанпарварлик ҳаракатлари меҳнат унумдорлигини оширишнинг ажойиб имкониятларини баралла намойиш қилади. Бундай ташаббусларнинг юзага келиши экономикани барқ урдириб ривожлантиришда меҳнаткашлар оммаси фаол иштирок этаётганлигини яққол кўрсатмоқдаки, бир ишчи сифатида бу билан фахрланаман. Ўн ташаббускорнинг бири сифатида икки беш йилликни бир беш йилликда бажариш ҳаракатида қатнашаётган эканман, бу мендан янги резервларни ишга солишни, имкониятлардан самарали фойдаланишни тақозо этади.

Энг муҳим резервим — вақт. Ундан унумли фойдаланишга интилишим яхши натижалар бермоқда. Ишни сменадошимдан машиналарни син[illegible] аниқ маршрут бўйлаб уларга хизмат кўрсатман. Кўпгина тўқувчиларнинг ўзига хос маршрутлари бор. Лекин мен амал қилаётган маршрут бирмунча афзалроқ. Одатда аралашувим зарур бўлган тақдирдагина станоклар олдига бораман. Шу тариқа иш вақтимнинг қарийб 30 проценти ип узилишининг олдини олишга, маҳсулот ишлаб чиқаришни тезлаштириш тадбирларини кўришга сарфланади. Технология жараёнларининг бир маромда боришини таъминлашга ҳаракат қиламан. Дастгоҳларнинг қайси бири қанақа ишлашини беш қўлдек билиб олганим мастер ёрдамчисининг аралашувисиз унча-мунча камчиликларни бартараф қилишимга имкон бермоқда.

Техника — биз, ишчиларнинг муҳим таянчимиз. «АТ-100-5М» маркали дастгоҳлардан учтасини бошқариш тўқимачилик саноати тармоғида тиғиз график ҳисобланади. Мен ўз тажрибаларимга суяниб ва имкониятларимни ишга солиб бир вақтнинг ўзида олти дастгоҳга хизмат кўрсатмоқдаман.

Шу каби резервлардан фойдаланишим олган мажбуриятларимнинг белгиланган муддатлардан авваларқ бажарилишини таъминлашга ёрдам бераётганлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Шу йил 20 июндан буён 1977 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдаман. Олти ой мобайнида 9 минг 160 метрдан кўпроқ хонатлас тўқиб чиқаришга эришдим. Бу, 1976 йилда ишлаб чиқарилиши кўзда тутилганидан анча зиёддир.

САНОАТ—1976 ЙИЛ ҲОСИЛ МАВСУМИГА

ЖИН МАШИНАЛАРИ ВА ЛИНТЕРЛАРНИНГ «ШИФОХОНАЛАРИ»

Пахта тайёрлаш ва уни дастлабки қайта ишлаш Бухоро саноат бирлашмасининг марказий механика устахоналарида электр двигателларини ремонт қилиш йўлга қўйилди. «Қайта туғилган» моторлар туркуми Бухоро пахта заводларига ва Сирдарё, Жиззах ҳамда бошқа областлардаги хом ашёни қайта ишлаш корхоналарига жўнатилди. Бундан икки йил муқаддам барпо этилган устахоналар йилига миллион сўмликдан ортиқроқ маҳсулот бермоқда.

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг бош механиги В. М. Покрас Ўзбекистон информация агентлиги мухбирининг илтимосига биноан бу хабарни шарҳлаб бермоқда.

Республикада ҳозирнинг ўзидаёқ 7 та марказлашган механика устахоналари — Андижон, Тошкент, Самарқанд, Фарғона ва бошқа областларда ташкил этилди. Устахоналардан энг каттаси Бухородадир. Бу устахоналар махсус типовой лойиҳа асосида қурилган бўлиб, юқори унумли асбоб-ускуналар билан жиҳозланган.

Ана шу устахоналарнинг буюртмалар тўғрисидаги ҳужжатлар солиб қўйиладиган портфелида пахта тозалаш корхоналаридан нострандарт деталлар тайёрлаб бериш, чет элдан келтирилган асбоб-ускуналарга ва ишлаб чиқаришдан олинган, лекин ҳозирча кўпгина пахта заводларида ишлаб турган машиналарга эҳтиёт қисмлар тайёрлаб бериш тўғрисидаги талабномаларни топиш мумкин. Махсус кўчма бригадаларни тузиш мўлжалланмоқда. Бу бригадалар пахта заводларига ўша жойда, хусусан капитал ремонт даврида малакали ёрдам беради.

Ишларни ташкил этишнинг янги шакли ремонт қилишнинг агрегат ва узел усулларидан кенг фойдаланиш имкониятини берадики, бу иш муддатларини қисқартирибгина қолмасдан, иш сифатини ошириш имкониятини ҳам беради. Бу эса ўз навбатида бутун пахта тозалаш ишлаб чиқаришига, унинг маҳсулоти сифатига самарали таъсир ўтказади.

Мавжуд устахоналарнинг моддий техникавий базаси ушбу беш йилликда анча мустаҳкамланади. Янги устахоналар барпо этилади. Бундан бир йил муқаддам ишга туширилиб областлардаги устахоналарга эҳтиёт қисмлар етказиб бераётган Тошкент механика заводининг қуввати ҳам ортади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Краснодар ўлкаси деҳқонларига йўллаган мактубига жавобан механика устахоналарининг меҳнаткашлари пахта тозалаш саноати корхоналари ишчиларининг барча буюртмаларини муддатидан олдин бажариб беришга аҳд қилдилар. Энг муҳим буюртмалар орасида пахта қабул қиладиган пунктларнинг буюртмалари ҳам бор. Бу пунктларнинг коллективлари 1976 йил «оқ олтин»ини йиғиштириб олиш мавсумида энг олдинги марраларга [illegible] либ чи[illegible]

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

МУҲИМ ДАВР БЎСАҒАСИДА

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ ПАХТАКОР РАЙОНИДАГИ УЛЬЯНОВ НОМЛИ СОВХОЗ БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШИГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Совхозимиз бошланғич партия ташкилоти КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини муваффақиятли бажаришдан иборат ягона мақсад билан яшамоқда. Бўлимлар ва бригадаларнинг коллективлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан оширилган социалистик мажбурият қабул қилганлар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Мирзачўл районидаги Абай номли совхознинг Расул Ҳайдаров бошлиқ бригадаси коллективига йўллаган мактуби ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг II пленуми қарорларидан руҳланган совхозимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари янада юксак марраларни мўлжалламоқдалар.

Жиззах даштини ўзлаштиришда янги саҳифа очилмоқда. Совхозимиз янги очилган ерларда барпо этилган қалдирғоч хўжаликлардан. Шунга қарамасдан биринчи йилиёқ юксак натижаларга эришилди. Пахтакорларимиз областда биринчи бўлиб тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили марраси эгалланганлиги тўғрисида рапорт бердилар. Пахта тайёрлаш йиллик плани 140 процентга етказиб бажарилди. Бу муваффақиятда бошланғич партия ташкилотининг хўжалик экономикасини ривожлантириш ва янги кишини тарбиялаш соҳасида олиб борган сиёсий-ташкилотчилик иши муҳим ўрин тутди, албатта.

«1976 — 1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»да: «...Жиззах даштини ўзлаштириш ишлари кучайтирилсин», — деб таъкидланган. Совхозимиз коллективининг жўшқин ҳаётида, улар амалга ошираётган режалар ва бажараётган вазифаларда жонажон партиямиз доно сиёсати ўз ифодасини топмоқда. Ульянов номли совхозимизнинг ҳар бир коммунисти, ҳар бир меҳнаткаши ўнинчи беш йиллик планлари, КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли амалга оширишни ўзининг муқаддас бурчи деб билмоқда.

Бу йил ҳар гектар ердан 30 центнердан пахта етиштиришни кўзда тутаётирмиз. Бу планда белгиланганидан деярли икки ҳисса кўпдир. Ана шу юксак мажбуриятларни бажариш учун авж олиб кетган социалистик мусобақанинг олдинги маррасида коммунистлар бормоқдалар. Бошланғич партия ташкилотимизнинг ҳисобида 36 КПСС аъзоси бор. Улар меҳнатга коммунистик муносабат намунасини кўрсатмоқдалар.

Маълумки, ҳисобот-сайлов йиғилиши коммунистлар ҳаётида энг масъулиятли, муҳим палладир. Бу йиғилишда қўлга киритилган ютуқлар принципиал, партиявий позицияда туриб таҳлил қилиб чиқилади. Йўл қўйилган камчиликлар аниқланади, коллектив олдида турган хўжалик ва сиёсий вазифаларни амалга ошириш йўллари белгилаб олинади.

Шуларни назарда тутиб, ҳисобот-сайлов йиғилишига пухта тайёргарлик кўриш мақсадида махсус план ишлаб чиқдик. Уни партия бюроси тасдиқлади. Планда хўжаликка партия раҳбарлиги, партиявий-ташкилий ва сиёсий ишлар даражасини янада юқори кўтариш, ҳисобот-сайлов йиғилишига тайёргарлик ва ўтказиш мобайнида оммавий-сиёсий ишларнинг форма ва методларини тағин ҳам такомиллаштириш кўзда тутилган.

Оммавий-агитация ва пропаганданинг барча воситалари ишга солинади, кўргазмали агитациянинг сафарбар этувчи роли кучайтирилади. Коммунистларда топширилган иш учун масъулиятни ошириб, партия йиғилишлари ва бюро мажлисларида улар КПСС Уставининг талабларига қандай риоя қилаётганликлари билан боғлиқ ҳисоботларни эшитиб борамиз.

Маълумки, ҳисобот-сайлов йиғилишлари арафасида коммунистларни ишлаб чиқариш участкаларига тўғри жойлаштириш билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиб олиш учун қулай вазият вужудга келади. Шуни назарда тутиб, партия бюроси коммунистларни ишлаб чиқариш участкалари бўйича жойлаштириш тажрибасини чуқур таҳлил қилиб чиқади. КПСС Уставига биноан янги партия группалари ва цех партия ташкилотлари тузиш чораларини кўрмоқдамиз. Янги ташкил этилган совхозимизда бу ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. Айни вақтда коммунистлар билан яккама-якка суҳбатлашув ўтказаётирмиз. Бу суҳбатлар чоғида улар КПСС Устави талабларини қандай бажараётганликлари, социалистик мажбуриятларни бажариш учун мусобақада уларнинг шахсий иштироки аниқланмоқда.

Йиғилишга тайёргарлик мобайнида партия раҳбарлик ролининг ошиши тўғрисида лекция, доклад ва суҳбатлар циклини ташкил этдик. Лекторлар, сиёсий докладчилар бригадаларда КПСС XXV съездининг илҳомбахш қарорлари, хўжалигимизнинг ўнинчи беш йилликдаги ривожланиш истиқболлари тўғрисида лекция ва докладлар билан чиқаётирлар. «Чўлқувар» деворий газетаси ва «Жанговар варақалар»да коммунистларнинг меҳнатда кўрсатаётган шижоатлари тўғрисида ҳикоя қилиб борилаётир.

Биз йиғилиш арафасида ҳисобот доклади тайёрловчи комиссия тузишни кўзда тутганмиз. Унинг составига жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва мутахассислар киритилади. Доклад тўрт бўлимдан иборат бўлиб, унда хўжаликка партия раҳбарлиги, идеология иши, партиявий-ташкилий иш, жамоат ташкилотларига партия раҳбарлиги масалалари қамраб олинади. Ҳисобот докладининг «Хўжаликка партиявий раҳбарлик» бўлими партия ташкилотининг деҳқончилик маданиятини ошириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, план топшириқлари ва мажбуриятларни бажариш учун курашини қамраб олади. Совхоз коллективининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, механизациялаш даражасини ошириш соҳасидаги иши, коммунистларнинг авангардлик роли, партия бюросининг социалистик мусобақани ташкил этиш соҳасидаги фаолияти ўрганилади. Докладнинг бу бўлимида ўнинчи беш йилликда коллектив олдида турган вазифалар кўрсатилиб, коммунистларнинг социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришдаги роли асослаб берилади.

Ҳисобот докладининг «Идеология иши» бўлимида партия ташкилотининг ҳисобот давридаги оммавий-сиёсий иши, сиёсий маориф системасидаги ўқувлар, агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчиларнинг фаолияти, физкультура ва спортни ривожлантириш соҳасидаги ишлар таҳлил қилиб чиқилади. Шунингдек, докладда кўргазмали агитация воситаларининг ролини ошириш, дала шийпонларини жиҳозлаш, кутубхоналар ва бошқа маданий-оқартув муассасаларида олиб борилаётган ишлар ўз ифодасини топади.

Ҳисобот докладининг «Партиявий-ташкилий иш» бўлимида эса, коммунистларнинг ишлаб чиқариш участкаларига жойлаштирилиши, партия Устави талаблари қандай бажарилаётганлиги, партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш соҳасида нималар қилинаётганлиги катта ўрин эгаллайди. Маълумки, партия йиғилишлари коммунистларни тарбиялашнинг, бошланғич ташкилот жанговарлигини оширишнинг асосий воситасидир. Шуни назарда тутиб, ҳисобот докладида партия йиғилишларини тайёрлаш ва ўтказиш тажрибаси чуқур таҳлил қилиб берилади. Бу бўлимда ёш коммунистларни тарбиялаш, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва малакасини ошириш, коммунистларнинг коллектив ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги иштирокига доир масалалар ҳам қамраб олинади. Қабул қилинган қарорларни бажариш соҳасидаги тажрибага тегишли ўрин ажратилади.

КПСС XXV съезди коммунистик қурилишда жамоат ташкилотлари ролига юксак баҳо берди. Совхозимиз касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари янги кишини тарбиялашда муҳим роль ўйнамоқда. Кундалик ҳаётимизда уларнинг ролини оширишга партия ташкилоти тобора катта эътибор бераётир. Бинобарин, докладда жамоат ташкилотларига партия раҳбарлиги масаласи ҳам етакчи ўрин эгаллайди. Касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларига партия раҳбарлигининг аҳволи кўрсатиб берилади. Комсомол ташкилотида ҳужжат алмаштириш қандай якунланаётганлиги қараб чиқилади. Халқ контроли группа ва постларининг фаолиятига партиявий баҳо берилади. Маълумки, маъмурият фаолиятини назорат қилиш ҳуқуқини амалга оширувчи комиссия хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришга тобора салмоқли ҳисса қўшаётир. Партия ташкилоти ҳисобот даврида бу комиссиянинг фаолиятини кучайтириш тадбирларини кўрди. Ҳисобот докладида ана шу ишлар ўз ифодасини топади.

Совхозимиз коммунистлари ҳисобот-сайлов йиғилишига КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини бажариш учун курашни авж олдирган ҳолда келмоқдалар. Йиғилишга тайёргарлик планида бу активликни янада ошириш тадбирлари белгиланди. Партия бюроси ҳисобот-сайлов йиғилишига докладни муҳокама қилиб тасдиқлайди ва доклад юзасидан қарор лойиҳасини тайёрлайди. Умуман, ҳисобот-сайлов йиғилишини юксак уюшқоқлик билан самарали ўтказишни кўзлаб, партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ишларни ҳар қачонгидан кучайтирмоқдамиз. Коммунистлар самарадорлик ва сифат беш йиллигининг дастлабки йили марраларини муваффақиятли эгаллаш учун бошланган мусобақанинг олдинги сафида бормоқдалар.

М. ЗОКИРОВ,
Пахтакор районидаги Ульянов номли совхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Бутун борлиғи билан эл-юртни обод ва кўркам, қудратли ҳамда фаровон қилаётган республикамиз ишчи, қурувчи ва транспортчиларининг илғор вакиллари ўнинчи беш йиллик биринчи йилини муваффақиятли якунлаш олдида турибдилар. Суратларда: (юқоридан) Тошкентдаги «Қизил тонг» бирлашмасининг пешқадам тикувчиси Башорат Мирхалилова, янгиерлик моҳир бинокор Аҳад Ғаниев, Тошкент «Компрессор» заводининг ишчан токари Виктор Оходов ўртоқлар.

А. Тўраев ва М. Штейн фотолари.

САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА

КОММУНИСТЛАР ИБРАТИ

Қўқондаги «Электромаш» заводи ишлаб чиқараётган тўққиз буюмнинг ҳар олтитасини давлат Сифат белгиси безаб турибди. Шу йилнинг охирига бориб маҳсулотнинг икки тури — «ЭД-300», «ЭД-500» маркали электродержателлар ҳам Сифат белгисига эга бўлади.

Заводда беш йилдан сал кўпроқ муқаддам коммунистлар ташаббуси билан маҳсулотни бенуқсон тайёрлаш системаси қўлланила бошланди. Бу система жуда катта наф келтирганлигини вақт кўрсатди. Совуқ усулда чоклаб пайвандлайдиган машиналарнинг бутун бир туркуми янги стандартлар даражасида ишлаб чиқарила бошланди. Сўнгги вақтларда корхонада «Бенуқсон ишлаш системаси» ривож топмоқда, бу система барча энг муҳим кўрсаткичларни тўлароқ ҳисобга олиш ва ҳар бир ходимнинг иш сифатини баҳолаш имконини беради. Маҳсус комплекс кўрсаткич — сифат коэффициенти ишни қиёслаш воситаси бўлиб хизмат қилмоқда.

Корхона партия ташкилоти маҳсулот сифатини доимо қаттиқ назорат қилиб бормоқда. Партия бюроси қошида тузилган ва конструктор-инженер М. Йўлдошев бошчилик қилаётган сифат комиссияси бу соҳада самарали ишламоқда. Коммунистлар сифатни бошқариш комплекс системасини ишлаб чиқиш ва корхонада жорий этиш соҳасида ташаббус кўрсатдилар. Завод мутахассисларининг кучи билан тадбирларнинг комплекс плани тузилди. Бу системанинг айрим элементлари ҳозирдаёқ амалга оширилмоқда.

(ЎзТАГ).

Аъло сифатли

Бухоро область ишлаб чиқариш илғорларининг учрашуви «Меҳнат қаҳрамонларига тенглашамиз» деган шиор остида ўтди. Учрашувда йиллик планни муддатидан илгари бажарган ишчилардан эллик киши иштирок этди.

КПСС XXV съезди номли Бухоро ип газлама комбинатининг ёш ишчиси Надежда Фёдорова ўз тажрибаси билан ўртоқлашди. У иш вақтининг ҳар бир минутидан самарали фойдаланганлиги туфайли бир сменада нормадаги 150 килограмм ўрнига 350—400 килограмм яхши сифатли ўришбоп ип ишлаб чиқармоқда.

— Мен мамлакатнинг донгдор бинокори Николай Злобиндан кўп нарса ўрганиб олдим, — деди 163-қурилиш трести ғишт терувчилар бригадири, КПСС XXV съездининг делегати Ҳасан Отаев. — Мен съезд ишлаб турган кунларда у билан учрашишга муваффақ бўлдим. Н. Злобиннинг маслаҳатлари менга ишда ёрдам берди.

Тўпланганлар Тельман номли трикотаж фабрикаси моторчиси Мунаввар Мақсудованинг «Узсельхозтехника» Шофиркон район бирлашмаси токари Ш. А. Шлафиннинг, «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси юк ташувчилар бригадири Ф. Раҳматуллиннинг нутқларини ғоят зўр қизиқиш билан тингладилар.

Учрашув қатнашчилари мусобақа пешқадамларига меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар.

ЎзТАГ мухбири.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ДЎСТЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистон халқи 9 августда тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида Совет Иттифоқи билан тузилган шартноманинг беш йиллигини кенг нишонлади. Газеталар шартнома имзоланган куннинг йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон раҳбарлари бир-бирларига йўллаган табрикларни кўзга яққол ташланадиган ўринларда босиб чиқардилар. Газеталар Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин табрикномасидаги шу сўзларга алоҳида эътибор бермоқдалар: «Совет — Ҳиндистон шартномаси Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон халқларининг туб манфаатларини акс эттирибгина қолмай, Осиёда ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашнинг қудратли таъсирчан омили бўлиб хизмат қилаётганлигини ҳам турмуш тасдиқлади».

«Нэшнл геральд» газетаси Ҳиндистон — Совет муносабатлари тарихидаги ана шу шонли санага беш саҳифасини бағишлади. Газета ҳар икки мамлакат ўртасидаги кўп томонлама ҳамкорликнинг — иқтисодий, техникавий, маданий ҳамкорликнинг турли соҳалари тўғрисида ҳинд ва совет муаллифларининг бир қанча мақоласини босиб чиқарди.

Парламент аъзоси К. Д. Малавия «Нэшнл геральд» газетасида қуйидагиларни ёзади: замон синовидан ўтган дўстлик, тинч-тотув яшаш, тенглик ва ўзаро манфаатдорликнинг мустаҳкам негизларида доим ривожланиб бормоқда. 1971 йил шартномасининг тузилиши, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг 1973 йилда Ҳиндистонга қилган визити ва Ҳиндистон Бош министри И. Гандининг яқинда Москвада олиб борган музокаралари икки мамлакат ҳамкорлигини мустаҳкамлаш йўлидаги муҳим босқич бўлиб қолди. Июнь ойида олиб борилган Совет — Ҳиндистон музокаралари ва бу музокаралар давомида имзоланган ҳужжатлар Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ер юзида тинчлик ва тараққиёт манфаатларини кўзлаб, халқаро майдонда биргаликда олиб бораётган ишларини давом эттиришга бел боғлаганликларини намойиш қилади.

ДЕЛЕГАЦИЯ ВАТАНИГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

МОГАДИШО, 10 август. (ТАСС). Сомали Революцион социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Сомали Демократик Республикасининг вице-президенти, мудофаа министри Муҳаммад Али Самантар бошчилигидаги Сомали партия-ҳукумат делегацияси Москвадан ватанига қайтиб келди. Делегация СССРга расмий дўстона визит билан борган эди.

М. А. Самантар юртига қайтиб келиши биланоқ, журналистларга делегациянинг СССРга қилган сафари муваффақиятли бўлганлигини айтди. Бўлиб ўтган музокаралар чоғида, деди у, партияларaро ва давлатлараро ҳамкорлик масалалари, шунингдек қатор халқаро проблемалар муҳокама қилинди. Бунда, деб таъкидлади делегация бошлиғи, муҳокама қилинган ҳамма масалалар юзасидан қарашларнинг тўла бирлиги намоён бўлди.

М. А. Самантар Сомали делегацияси Совет Иттифоқида самимий кутиб олинганлигини таъкидлади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ БУЮРТМАЛАРИ АСОСИДА

◆ БЕРЛИН. Галле округининг Наумбург шаҳридаги «Микроза» заводи коллективи «Жигули» автомобили моторларининг узелларини тайёрлаш учун бир қанча поток линиялар яратиш юзасидан Совет Иттифоқининг буюртмасини муддатидан икки ой илгари бажарди. Бу поток линиялар Тольятти шаҳрига жўнатиш учун ҳозир тайёрлаб қўйилди.

Совет Иттифоқининг муҳим буюртмасини муддатидан илгари бажариш завод коллективининг социалистик мажбуриятига ёзиб қўйилган эди. Набережние Челнидаги КАМАЗда машина-ускуналарни монтаж қилган маҳаллий мутахассислар бу мажбуриятни амалга оширишда катта ёрдам кўрсатдилар. Улар ўз корхоналарида КАМА автомобилсозларининг тажрибасидан фойдаланишни таклиф қилдилар. Бу эса Волга автомобиль заводи учун мўлжалланган поток линияларни муддатидан аввал ишлаб чиқаришга ёрдам берди.

◆ ПРАГА. Чехословакия шу беш йиллик (1976—1980 йиллар) мобайнида Совет Иттифоқига қарийб ярим миллионта мотоцикл етказиб беради. Бу асосан совет мотоспорт ҳаваскорларига ғоят манзур бўлган ва яхшиланган конструкциядаги «Ява» мотоциклларидир.

Совет Иттифоқи бу мотоциклларнинг энг асосий харидори. У кўплаб машиналар тайёрлаб беришни заказ қилади. Бу эса Чехословакия корхоналарининг муттасил ва барқарор ишлаб туришини, перспектив планлаштиришни таъминлайди.

◆ БУДАПЕШТ. Венгриянинг саноат совутиш қурилмалари ва озиқ-овқат саноатлари учун комплект ускуналари жаҳон бозорида жуда манзур бўлмоқда. Венгриянинг «Комплэкс» ташқи савдо корхонаси сўнгги йигирма йил мобайнида чет мамлакатларга 600 тадан кўпроқ консерва заводи учун машина-ускуналар, қарийб 9 мингта комплект саноат совутиш ускунаси, гўшт комбинатлари ва паррандачилик фермалари учун 5 минг комплект ускуна етказиб берди. Совет Иттифоқи ана шу маҳсулотни кўплаб сотиб олмоқда. «Комплэкс» корхонаси шу беш йилликнинг ўзидагина СССРга 110 миллион сўмлик комплект паррандачилик фермалари етказиб беради. Совутиш асбоб-ускуналарини жўнатиш беш йил мобайнида икки баравар кўпайтирилади.

◆ ВАРШАВА. Опочнодаги тўқимачилик фабрикасида Совет Иттифоқининг тикув фабрикалари буюртган кримплен ишлаб чиқарилмоқда. Бундан ташқари фабрика Совет Иттифоқининг буюртмасига мувофиқ эркаклар костюми учун газлама ҳам ишлаб чиқаради.

* * *

Легионовдаги техникавий ва туристик анжомлар корхонаси бу йил қарийб 160 мингта туристик чодирлар ишлаб чиқаради. Корхона ўз маҳсулотининг анча қисмини жаҳондаги кўпгина мамлакатларга, шу жумладан СССРга экспорт қилмоқда. (ТАСС).

СПИНОЛА ЛИССАБОНДА

ЛИССАБОН, (ТАСС). Бу ерда Португалия қуруқликдаги кучлари бош штабининг собиқ генерали Ди Спинола бугун Лиссабонга қайтиб келганлиги тўғрисидаги хабари эълон қилинди. Ди Спинола аэропортга келиши биланоқ жамоат хавфсизлиги полицияси агентларининг назоратида Кашиас турмасига юборилди. Спинола ҳарбий маъмурларнинг фармойишига мувофиқ шу турмада бўлади.

Ди Спинола 1975 йил март ойида ўнгларнинг тўнтариш ясаш йўлидаги уринишлари барбод бўлганидан кейин Португалиядан кочиб кетган эди. У ўша пайтдан буён Бразилияда яшади ва вақт-вақти билан Европага бориб турди. Ди Спинола муҳожирликда бўлган вақтида Португалияда контрреволюцион тўнтариш ясашга тайёргарлик кўрган яширин ташкилотларга раҳбарлик қилиб келди.

Расмий доиралар Ди Спинолани қамоққа олиш тўғрисида илгари берилган ордер ўз кучини сақлаб қолганлигини таъкидладилар. Португалия президенти Рамалью Энеш шу лавозимга сайланганлигидан сал вақт ўтгач матбуот конференциясида гапириб, Ди Спинола Португалияга қайтиб келганидан кейин қилмишлари учун суд маъмурлари олдида жавоб бериши керак, деган эди.

ДЕМОКРАТИК КУЧЛАРНИНГ КАТТА ЮТУҒИ

РИМ. ТАСС мухбири В. Малишев хабар беради: Маҳаллий матбуот Италия пойтахтида янги жунта—маҳаллий ижроия ҳокимияти органи тузилиши натижаларини демократик кучларнинг катта ютуғи деб ҳисобламоқда. Муниципал кенгашнинг мажлисида Италия Коммунистик партияси, социалистик партия ва социал-демократик партия вакилларидан иборат жунта сайланди. Маҳаллий ўз-ўзини бошқариш янги органида коммунистлар кўпчиликни (ўн икки киши) ташкил этади. Социалистик партия бу органда тўрт ўринга ва Италия социал-демократик партияси икки ўринга эгадир.

Италиянинг машҳур санъатшунос тарихчиси Жулио Карло Арган Римнинг янги мэри бўлиб қолди. У Компартия рўйхатига мувофиқ муниципал кенгашнинг аъзоси қилиб сайланган эди.

Италия Коммунистик партиясининг 20 июнда Италиянинг бир қанча шаҳарлари ва вилоятларида ўтказилган маъмурий сайловларда катта муваффақият қозонганлиги натижасида Римдаги демократик жунтани тузиш имконияти туғилди. Бу сайлов парламентга муддатидан илгари ўтказилган сайлов билан бир вақтда уюштирилди. Сайлов якунларига қараганда, Компартия шаҳар муниципал кенгашига бошқа ҳар қандай партияга нисбатан кўпроқ вакилларини ўтказишга муваффақ бўлган ва у Италия пойтахтида асосий сиёсий куч бўлиб қолди.

Аргентинанинг собиқ президенти қамоққа олинди

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Аргентинанинг собиқ президенти, истеъфодаги армия генерали Алехандро Ланусее ҳарбий маъмурлар томонидан қамоққа олиниб, ҳозир пойтахт яқинидаги «Кампо де майо» ҳарбий базасида сақланмоқда. Матбуот хабарларига кўра, А. Лануссе ҳукуматида собиқ маданият ва маориф министри сўл ташкилотга мансубликда айбланганидан кейин у мўътадилликка ва инсон ҳуқуқларини ҳурмат қилишга даъват этиб очиқ хат ёзганлиги Лануссенинг қамоққа олинишига сабаб бўлган.

А. Лануссе 1971 йилдан 1973 йилгача президент бўлиб турди. У ўша пайтда мамлакатда умумий сайлов ўтказиш тўғрисида қарор чиқарилганлиги муносабати билан шу лавозимдан бўшаган эди.

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ. (ТАСС). Ливандаги ҳамма фронтларда шиддатли жанг ҳаракатлари давом этмоқда. Байрутда, унинг жануби-шарқий чеккаларида ва пойтахтнинг шарқий қисмида жойлашган тоғлик районларда жуда қаттиқ жанглар бўлиб турибди. Ўнг христиан кучлар куни кеча Байрутнинг ғарбий секторидаги уй-жой кварталларини тўп, миномётлардан ўққа тутдилар. Шунинг натижасида тинч аҳоли ўртасида ўлган ва жароҳатланган кишилар бор.

Матбуот хабарларида айтилишича, ўнг кучлар Байрут чеккасидаги Хазмияда юзга яқин бронемашина тўплаганлар ва Фаластин қочоқларининг Телль-Заатар лагерига кенг кўламда ҳужум қилишга тайёрламоқдалар. Ўнг христиан кучларнинг отрядлари икки ойдан буён бу лагерга ҳужум қилмоқдалар.

Ўнгларнинг қуролли отрядлари мусулмонлар яшайдиган ва қўлга олинган Набаа районида ур-йиқит ва қирғинни давом эттирмоқдалар.

Тангликни бартараф қилиш йўлидаги ҳар қандай ҳаракатларга тўсқинлик қилаётган ўнг христиан кучлар ҳамон қуролланмоқдалар. Тараққийпарварлар матбуотининг хабар беришича, Ғарбий Европадан Жуния портига яна уч кема келган. Улар қурол-яроғ ва ўқ-дориларнинг янги турларини етказиб берганлар.

Бу ерда таъкидлаб ўтилганидек, империалистик ва сионистик доиралар араб реакцияси билан иттифоқ бўлиб, Ливанда қонли урушни авж олдириш учун чуқур социал-сиёсий ва диний зиддиятлардан фойдаланмоқдалар. Бу урушдан кузатилган мақсад — Фаластин Қаршилик кўрсатиш ҳаракатига путур етказиш ва Ливандаги миллий-ватанпарвар кучларни тор-мор келтиришдан иборат. Империалистик доиралар Исроил агрессиясига қарши кураш олиб бораётган араб мамлакатларининг бирлигига путур етказиш учун ҳам Ливандаги тангликдан фойдаланмоқдалар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

СОФИЯ. Болгария халқ ижодкорлиги учинчи миллий фестивали Копривштица шаҳрида ниҳоясига етди. Фестивалда халқ қўшиқлари ва рақсларини энг яхши ижро этувчилардан, бадиий сўз усталари, созандалардан 3 минг киши қатнашди. Шу кунларда очиқ эстрадаларда оммабоп халқ қўшиқлари янгради, Болгариянинг қадимий маросимлари ва урф-одатлари, халқ рақслари кўрсатилди. Фестиваль чоғида халқ кийимлари, амалий санъат асарлари, шунингдек ҳаваскор рассомлар чизган суратларнинг кўргазмалари очилди.

ЖЕНЕВА. Шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида Швейцария йўлларида қарийб 30 мингта йўл—транспорт бахтсиз ҳодисалари рўй берганлиги қайд қилинди. Бу ҳодисаларда 531 киши ҳалок бўлди ва 13 мингдан кўпроқ киши жароҳатланди.

ОСЛО. Норвегияда ишсизлар ҳали ҳам кўп. Аҳолиси 4 миллион кишидан иборат бўлган бу мамлакатда меҳнат директоратининг маълумотига кўра, шу йил июль ойининг охирида 14.000 дан кўпроқ тўла ишсиз бўлганлиги рўйхатга олинган. Бироқ, мамлакатдаги бир қанча сиёсий жамоат арбобларининг фикрича, доимий иш билан таъминланмаган кишиларнинг реал сони расмий статистика маълумотларида кўрсатилганидан уч баравар кўпдир.

БАҒДОД. Ироқ хотин-қизлари федерациясининг 7-конференцияси бу ерда ижтимоий ҳаётда хотин-қизларнинг ролини ошириш шиори остида иш бошлади.

Конференция қатнашчилари Ироқда хотин-қизлар ҳаракатининг актуал проблемалари ва империализмга ҳамда сионизмга қарши курашда ироқ хотин-қизлари федерацияси вазифаларини кўриб чиқадилар.

Ироқ революцион қўмондонлик кенгашининг аъзоси, жамоат ишлари ва уй-жой қурилиши министри Т. Ал-Жазравий конференцияни очиш вақтида нутқ сўзлаб, федерация фаолиятига юксак баҳо берди ва мамлакатда прогрессив социал-иқтисодий тадбирларни амалга оширишда хотин-қизлар муҳим роль ўйнаётганликларини таъкидлаб ўтди.

АДДИС-АБЕБА. «Эфиопиан» газетаси ўзининг редакцион мақоласида Жанубий Африка ватанпарварлари ирқчилик ва халқаро империализм кучлари устидан муқаррар ғалаба қозонишларига қаттиқ ишонч билдирди. Африка халқларининг миллий-озодлик ҳаракати, деб таъкидланади мақолада, халқларнинг тинчлик ва социал тараққиёт учун олиб бораётган умумий кураши билан чамбарчас боғлангандир.

Эфиопия газетаси халқларнинг тинчлик учун, ирқчиликка, янги мустамлакачиликка ва империализмга қарши курашида социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ҳал қилувчи роль ўйнаётганлигини таъкидлаб ўтди.

(ТАСС).

ЖИНОЯТЧИ ЖАЗОЛАНДИ

БЕРЛИН. (ТАСС). Берлин шаҳар суди собиқ СС обершарфюрери, фашистлар хавфсизлик хизматининг ходими Герберт Драбантни барча гражданлик ҳуқуқларидан маҳрум этиш билан бирга умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилди. Маҳкум бир қанча ҳарбий жиноятлар ва инсониятга қарши қаратилган оғир жиноятларда катнашган. Драбант фашистлар томонидан босиб олинган Украинада, Белоруссияда, Шимолий Кавказда ҳаракат қилган эсэсчи «12-оператив команда»нинг аъзоси бўлиб тинч совет гражданларини кўплаб отиб ташлашда, қамоққа олишда ва мажбурий ишга зўрлаб олиб кетишда иштирок этган.

Берлиндаги суд мажлисида Совет Иттифоқидан келган гувоҳлар сўзга чиқдилар. Улар айбдорнинг жиноятларини тўла-тўкис тасдиқлаб бердилар.

Республика жамоатчилиги суд ҳукмини қониқиш билан кутиб олди.

ЯНА ЕР ҚИМИРЛАДИ

ПЕКИН. (ТАСС). ХХР ташқи ишлар министрлиги вакилининг 10 августда хабар беришича, 8-9 август кунлари Таншань районида 5 балл ва бундан ҳам кўпроқ куч билан олти марта ер қимирлаганлиги сезилган. Бу ерда яқинда ҳам қаттиқ ер қимирлаган эди.

Пекин аҳолиси ҳамон чодирларда ва шаҳар кўчаларидаги муваққат бошпаналарда яшамоқда.

ҲОСИЛГА-ҲОСИЛ ҚЎШИНГ, ЙИҒИМ-ТЕРИМГА ШАЙЛАНИНГ!

МЕХАНИЗАТОРЛАР МУСОБАҚАСИ

ДЕҲҚОН МАДАДКОРИ

Колхозимиз тўққизинчи беш йилликни жуда яхши кўрсаткичлар билан якунлади. План-топшириқлар ошириб бажарилди, ҳосилдорлик ортди. Шу туфайли мусобақа ғолиби ҳисобланиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ касаба союзлари Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди. Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг меҳнат шон-шуҳрат китобига ёзилди.

Тўққизинчи беш йиллик ва унинг якунловчи 1975 йилида қўлга киритган ана шу улкан ютуқда техниканинг, биз механизаторларнинг ҳиссамиз катта бўлди. Хусусан, машина теримида юксак кўрсаткичларга эришилди. Ҳар бир «зангори кема» қувватидан унумли фойдаланилди. Беш йиллик давомида ялпи ҳосилнинг ўрта ҳисобда 65 процентдан кўпроғи машиналарда териб олинди. Бултурги мавсумда касбдошим Даврон Умиров билан мусобақалашиб, бункердан 300 тонна «оқ олтин» тўкдим. У ҳам мавсум топшириғини икки баравар бажарди.

Районимиз ва колхозимиз ўнинчи беш йилликнинг тўнғич йилида янада катта муваффақиятларга эришиш йўлида иш тутмоқда. Мусобақа ғолиби бўлган колхозимиз бу йил 1590 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан, жами 6300 тонна пахта етиштириш мажбуриятини олган. Усмон Ўроқов, Сулаймон Маҳмудов бошлиқ кўплаб бригадалар эллик центнерчилар ҳаракатига қўшилган. Ҳамма участка ва бригадаларда ғўза парвариши юксак социалистик мажбурият асосида олиб борилмоқда.

Ғўзани сифатли парвариш қилиш билан бирга машина теримига ҳам ҳозирданоқ пухта тайёргарлик кўриляпти. 25 та терим машинаси ремонтдан чиқарилди. Яна бешта машина сотиб олишга қарор қилинди. Демак, 1976 йилги ҳосил йиғим-теримида ҳар қачонгидан кўп—30 та машина қатнашади. Етиштирилган ҳосилнинг камида 85 проценти машинада териб олинади.

Колхоз правлениеси терим агрегатларини бошқаришга фақат биринчи класс механик-ҳайдовчиларни ажратди. Ҳар бирига сменадошлик қиладиганлар ҳам юқори класс механизаторлардан иборат. Ўтган йили ўрта мактабларнинг ўнинчи синфини битирган йигит-қизлардан 30 киши механизаторлар тайёрлаш курсида ўқитилган, уларга тракторчилик гувоҳномаси берилганди. Улардан кўплари машиналарни бошқаришди. Энди улар механик-ҳайдовчиларнинг ёрдамчиси қилиб олинди. Бу йилги мавсумда иккинчи сменада пахта терадилар. Зеҳни ўткир Майрам Тоштемирова, Норбиби Кубаева, Самарқанд область Советининг депутати Каромат Асқарова каби қизларимиз иккинчи класслик даражасига эришдилар. Тажрибали механизатор Ўрин Муродов, Қўчқор Қаршиев, Абдуолим Абдусамадов, Ҳолиқул Ўсаровлар ёшларга мураббийлик қиляптилар.

Биз механик-ҳайдовчилар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг

1976 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлаш ҳақидаги қарорини кенг муҳокама қилиб ўзаро мусобақалашиб, мавсумда кўп пахта териш юзасидан оширилган мажбуриятлар қабул қилдик. Мен қўшни «Пайариқ» пахтачилик совхозининг механик-ҳайдовчиси Юсуф Эргашевни мусобақага чақирдим. Мавсумда «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли машинада 400 тонна пахта теришга аҳд қилдим. Республикада хизмат кўрсатган механизатор Даврон Умиров эса 350 тонна пахта теришга ваъда берди.

Мен кўп йиллардан бери С. Маҳмудов бошлиқ бригадада чигит экаман, ғўзани парвариш қиламан, ҳосилини йиғиб-териб олишда қатнашаман. Бригада бу йил 130 гектар ерда ғўза ўстирмоқда. Ҳаммаси машина теримига ажратилган. Шунинг ҳаммасига ўзим чигит экдим. Гектарида 130 минг тупдан ниҳол бор.

Буни ҳосил пишиб етилгунча тўла сақлаб қоламан.

Акрам МАВЛОНОВ.
Самарқанд область, Пайариқ районидаги Навоий номли колхознинг механик-ҳайдовчиси, республикада хизмат кўрсатган механизатор.

ҲАМКАСБИМДАН ҚОЛИШМАЙМАН

Навоий номли колхоз районимиздаги илғор, юқори ҳосилли хўжаликлардан бири ҳисобланади. Деҳқончилик қиладиган ерлари далаларимизга туташ, бир ариқдан сув ичади. Қисқа қилиб айтганда, ён қўшнимиз, жон қўшнимиз. Колхоз механизаторлари ва уларнинг ишлари бизга таниш. Хўжалигимизнинг деҳқонлари, механизаторлари навоийликларнинг ибратли ишларидан мамнун. Мени донгдор механизатор Акрам Мавлонов мусобақага чақирар экан, жон-дилим билан қабул қиламан. Мавсумда «зангори кема» бункеридан 350 тонна пахта тўкиш билан жавоб бераман.

Совхозимиз катта майдонда — 4400 гектар ерда ғўза ўстирмоқда. Биз механизаторлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказиш ҳақидаги қарорида белгиланган тадбирларни маъқуллаймиз, бутун куч-ғайратимизни қарорда белгиланган тадбирларни амалга оширишга сафарбар этамиз, она-Ватанга 15 минг тонна пахта етказиб беришдек юксак мажбурият қабул қилдик. Бунинг камида 80 проценти машинада териб олинади. Бир йил ичида ҳосилдорлик гектар бошига 11 центнер оширилади. Хуллас, вазифа улуғ ва шарафли.

Ҳар биримиз социалистик мажбуриятимиз устидан жонкуярлик қилмоқдамиз. Ҳар туп ғўзани серҳосил бўлиши учун уни меҳр билан парвариш қиляпмиз, шонани гулга ва гулни кўсакка айлантириш тадбирларини изчил амалга оширяпмиз. Мен ўзим ишлаётган Одил Қурбонов бошлиқ бригадада 105 гектар ерга чигитни 10 иш кунида экдим. Яганалаш тугалланиши билан ғўза қатор ораларига беш марта культивация юритдим. Мавсум бошидан буён ҳаммаси бўлиб 501 гектар майдонни культивация қилдим. Ғўзани уч марта минерал ўғит билан озиқлантирдим. Икки марта қондириб суғорилди. Ҳар туп ғўзада ўрта ҳисобда 6-8 тадан кўсак, 5-6 та гул ва беҳисоб шона бор.

Совхоз маъмурияти, партия ва ишчилар комитети далада ишловчилар учун яхши шароит яратиб беришган. Бригада дала шийпонлари дам олиб, ҳордиқ чиқаришга қулайлаштирилган. Ҳар куни тушда иссиқ овқат пишириб берилади. Механизатор ва сувчилар ўртасида меҳнат яхши ташкил этилган. Ҳар 10 кунда кўрик ўтказилиб, бунда кимнинг қандай ишлаганлиги муҳокама қилинади, олинган мажбуриятларнинг қандай бажарилиши қараб чиқилади. Кўрикда сифатли культивация қилган, ғўзани яхши суғорган ва нормани ошириб бажарганлар меҳнати юқори даражада баҳоланади.

Ғўза ўсиш ва ривожланиш даврида сув ҳамда озуқа билан иссиқликни кўп талаб қилади. Бўлим бошқарувчиси ва бригада бошлиғининг маслаҳати билан ҳар сув орасида икки мартадан культивация ўтказяпман. Буни қуруқ культивация деб атаймиз. Қуруқ культивацияда тупроқ алмашинади, нам узоқ сақланади.

Бу йил совхозимизда ялпи пахта ҳосилининг 80 проценти ва бригадамизда 90 проценти машинада терилади. Йиғим-теримда бултурги 60 та ўрнига 78 та машина қатнашади. Ҳозир ана шу терим агрегатларини созлашга асосий эътибор берилмоқда.

Мен йигирма йилдан бери рулдаман. Съездлар йилида ҳар қачонгидан унумли ишлашга, мавсумда бултургидан 30 процент кўп яъни — 350 тонна пахта териб беришга ваъда қилган эканман, буни, албатта, уддасидан чиқаман.

Юсуф ЭРГАШЕВ.
Самарқанд область Пайариқ районидаги «Пайариқ» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

«Қизил Ўзбекистон» газетасининг 1940 йил 9 апрель сони. Газетанинг биринчи саҳифасида Бутуниттифоқ оқсоқоли Михаил Иванович Калинин, Йўлдош Охунбобоев, Усмон Юсупов, Абдужаббор Абдураҳмоновнинг бир группа ишлаб чиқариш илғорлари билан тушган сурати босилган.

Хўш, бу суратнинг тарихи қандай? Суратга тушганлардан кимлар ҳаёт, уларнинг кейинги тақдири қандай бўлган экан?

Биз бу саволларга жавоб излаб, Поп районидаги «Коммунизм» колхозига бордик, шу ерда истиқомат қилаётган пенсионер Назарбой ота Раҳимов ҳузурида бўлдик.

...1938 йилда сув анча кам бўлди. Қурғоқчиликдан даладаги экинларнинг талай қисми қуриб кетди. Сув камчиллиги, айниқса, ғурумсаройликлар учун қаттиқ сезилди. Ўша пайтларда водийни айланиб юрган Йўлдош ота Ғурумсарой қишлоғига кириб келганида, ҳовуз атрофида қатор турган одамларга кўзи тушди. Машинани тўхтатиб, салом берди, ҳол-аҳвол сўради. Челак кўтарган жиккаккина қариядэн ичиш учун бир пиёла сув сўради. Қария хижолатомуз жавоб қилди.

МИРОБ

ЛАВҲА

— Бу сувни сизга беролмаймиз, ота. Қайнатмагунча ичишга ярамайди. Сал кутсангиз, уйдан яхна чой олиб чиқаман.

Йўлдош отанинг оқ оралай бошлаган қошлари чимирилди. Шошиб юриб келди-да, хазон босган ҳовузга кўз ташлади. Бир коса сувни олди-да, уни рўмолчаси устидан суздириб ўтказди. Кейин район марказига йўл олди. Раҳбарлардан дарҳол йиғилиш чақиришни, унга райондаги барча мироблрни таклиф этишни илтимос қилди.

— Биродарлар, — деди ота йиғилиш аҳлига мурожаат қилиб. — Ғурумсаройликлар қачдай сув ичаётганидан хабарингиз борми? Қишлоқ ҳовузи баҳордан бери сув кўрмаган. Қандай бўлмасин, қишлоққа сув келтириш чорасини кўриш керак, қани ким нима дейди?

Ҳар ким ҳар хил фикр айтди. Кимдир ҳозирги шароитда бунинг имкони йўқлигини, иложи борича чуқурроқ қудуқ қазиб, сув чиқариш зарурлигини айтди. Яна бошқа биров Марғизор ариғини давом эттириб, сув келтириш мумкинлиги юзасидан фикр билдирди. Бирон тўхтамга келинмади. Шунда Марғизор қишлоқ Советининг мироби Назарбой Раҳимов сўз олди:

— Иккала таклифнинг ҳам тағи бўш, — деди Назарбой деҳқончасига дангал қилиб. — Энг аввало, битта-иккита қудуқ суви билан қишлоқни тўйдириб бўлмайди. Қолаверса ота иштирок этаётган шунчалик обрўли йиғинда масалани арзийдиганроқ ҳал этайлик. Марғизор ариғини давом эттирилгани билан наф йўқ. Негаки, аслида ариқни таъминлайдиган Ғовосойдаги сувнинг тағи чатоқ. Ҳар қанча димлаган билан Ғурумсаройга етгунича тупроққа сингиб кетади. Агар ота бизни қўллаб-қувватласалар, Чодаксойдан сув келтириш чорасини кўриш керак.

Ота аста ўрнидан туриб, Назар миробга ўгирилди.

— Сиз айтган ариқни қандай йўл билан қазиш мумкин, бунинг учун биздан нима ёрдам сўрайсиз?

Назар миробнинг чеҳраси ёришди.

— Похол, сомон, чим ва майда тош етказиб берилса, кифоя. Ариқ қазиб сув келтириш ишини менинг зиммамга юкланглар.

Ота хурсанд бўлиб кетди:

— Мен Назар миробни яхши танийман. Унинг Марғизор ариғини чиқаришдаги жонбозлигидан, бу ишда тўплаган тажрибасидан хабарим бор. Ёш бўлсаям ишнинг кўзини биладиган йигит. Биз унинг айтган ҳамма талабларини бажо келтирамиз. Эртадан бошлаб ҳамма ишга, ҳамма ариқ очишга!

Ота эртасига тонг қоронғусидаёқ Назар мироб билан бўлғуси ариқ ўрнини аниқлашга чиқди. Чим кўчириладиган ажриқзорга бориб кетмон урди, ҳашарчиларга ишни бошлаб берди.

Шу тариқа иш қизиб кетди. Қир ва тепаликлар, ҳарсанглар ва тош майдонлари узра ўтган ариқ ўзани ўрнига аввал тош ётқизилди, иккала тарафи девор қилинди. Тошлар устига чим қўйилди. Унинг усти сомон ва похол аралаштирилган лой билан сувоб борилди. Чодаксойдан сув олган 8 километр узунликдаги Тошариқ шундай бунёдга келди. Тошариқ туфайли аҳоли ичимлик сув билан таъминланибгина қолмай, далаларга ҳам жон кирди. Экин майдонлари кенгайди, ҳосилдорлик ортиб борди.

1939 йил. Республика партия ва ҳукумати Катта Фарғона каналини қуриш тўғрисида қарор қабул қилди. Ўша йили 1 август куни Фарғонанинг Оқбўйра қишлоғида канал қурилиши муносабати билан бўлган йиғилишга Назарбой Раҳимов бошлиқ поплик мироблар ҳам етиб боришди. Ўшанда Йўлдош ота поплик миробларнинг Тошариқни чиқаришдаги мардлик ва матонати тўғрисида кўпгина илиқ сўзлар айтди.

— Поп районидан келган Назарбой бошлиқ мироблар янги канал қурилишида ҳам фидокорлик кўрсатади, ариқ қазишда орттирган тажрибаларини оммалаштиради, — дея уларга катта ишонч билдирди.

Чиндан ҳам поплик ҳашарчилар канал қурилишида алоҳида шижоат кўрсатишди, қурувчиларнинг олдинги сафида бордилар. Лекин ишнинг белига тепадиган тўсиқ пайдо бўлди. Уларнинг участкасидан сув чиқиб қолди. Ерга икки кетмон урилса, дарров сув йиғилларди-да, лойга айланарди. Лойда кетмон ишлатиш қийинлигини айтмаса ҳам бўлади. Назарбойнинг боши қотди. Иш шу тахлитда борса, мажбурият бажарилмайди.

Бир оқшом у ҳамма ухлаганидан кейин ойдинда бўлғуси каналнинг ўзани бўйлаб узунасига чуқур ариқча ковлади. Эрталаб туриб қараса, ариқда сув тўлиб қолибди. Ёнвери эса қуп-қуруқ. Ариқчадаги сув насос билан чиқариб ташланди. Шу куни иш унуми икки баравар ортди.

Бу янгиликни эрталаб канал қурилишига бош бўлиб юрган Йўлдош ота Охунбобоев, Усмон Юсуповлар келиб кўришди. Назарбой мироб тажрибаси ҳамма ерда оммалаштирилди. Канал ўзанидан ариқчалар қазилиб, унга йиғилган сув насослар ёрдамида чиқариб ташлана бошлади. Бу янгиликни ўйлаб топгани учун Назарбой Раҳимовга «Халқ ирригатори» деган фахрий унвон берилди.

Ўзбек халқи меҳнатда кўрсатган қаҳрамонлигининг тимсоли бўлган ва 45 кунда битказилган каналнинг довруғи бутун оламга ёйилди. Қурилишда алоҳида ўрнак кўрсатганлар ҳукуматнинг орден ва медаллари билан тақдирланди. Жумладан, Назарбой Раҳимов Ленин ордени билан мукофотланди. Мукофотланганлардан 64 киши Москвага таклиф қилинди ва шахсан Бутуниттифоқ оқсоқоли М. И. Калининдан мукофотларни олиб, бирга суратга тушиш шарафига муяссар бўлди.

— Бизга қандай талабларингиз бор? — сўради Бутуниттифоқ оқсоқоли Назарбойга орденни топшираётганида.

Йигит кўнглида тугиб келган гапини шартта айтди.

— Бизда ҳали сув етишмайди. Шимолий Фарғона канали қурилишини тезлатишга ёрдам беришингизни сўраймиз.

Аҳвол Назарбой куйинганича бор эди. Водийда сув танқислиги ҳали бартараф этилмаганди. Ҳар йили неча минглаб гектар ер қурғоқчиликдан ковжираётганди. 1940 йил январидан бошлаб қазишга киришилган Шимолий Фарғона канали Чуст этагидаги жарликларга келганда тўхтаб қолган, канал сувини жарлик ва ўпқонлар устидан олиб ўтиш учун темир нов етишмасди. Назарбойнинг илтимоси баҳона бўлди-ю, М. И. Калинин ёрдами билан Свердловск шаҳридан канал қурувчилар учун темир нов тайёрлаб юборилди.

Бутун умри энг эзгу иш — сув етаклаш билан ўтаётган Назарбойга эл-юрт назари тушди. У Тошкентга раҳбар кадрлар тайёрлаш курсига юборилди. Курсни тамомлаб келгач, Уйғур қишлоқ Совети раислигига, кейинчалик эса «Коммунизм» колхози раислигига сайланди. 1964 йилгача раҳбарлик лавозимларида фаолият кўрсатди. Ўша йилнинг кузида эса иззат-икром билан пенсияга узатилди.

73 баҳорни қаршилаган, ўн икки фарзанд — олти ўғил ва олти қизнинг отаси, 28 набиранинг бобоси бўлган Назар ота ҳали тетик. Колхоз ва жамоат ишларида актив қатнашади. Ширин сўзи, доно маслаҳатлари билан ишлаб чиқаришни юксалтириш юзасидан хўжалик раҳбарларига маслаҳатлар бериб боради, ёшларни меҳнатсевар бўлишга, эл-юрт ва партия иши учун садоқатли бўлишга ундайди.

Назарбой ота ҳозирда ҳам ўзининг бой тажрибаларини ёшларга ўргатяпти.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
Ю. ЗИЁДОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Суратда: Назарбой Раҳимов набиралари даврасида.
И. Шайхутдинов фотоси.

ТЕАТР

БИР ОИЛА ҚИССАСИ

«Кулги — улуғ куч. Унинг қаршисида айбдор ўзини боғлоклик қуёндек хис қилади» деган эди Н. В Гоголь. Саид Аҳмаднинг Ҳамза номидаги Ўзбек давлат Академик драма театрида саҳналаштирилган «Келинлар кўзғолони» комедияси буюк санъаткорнинг шу сўзларини эслатади. Келинларига феодалларча муносабатда бўлаётган қайсар қайноналар. улар қилмишини қўллаб-қувватлаётган, хурофий фармонлари чилдирмасига кўр-кўрона ўйнаётган «фарзанди кобиллар», айрим оилаларда ҳамон сақланиб келаётган эскилик сарқитларига қарши бош кўтариб чиқолмаётган журъатсиз келинлар образларининг бу спектакдаги хатти-ҳаракатлари ҳолатларини тасаввур қилинг.. Булар — фош этишда кулги қудрати бекиёслиги. кулги туғдиришда автор режиссёр ва актёрлар маҳорати муштараклиги белгилари эмасми?

Қайнона Фармон биби—Ўзбекистон ССР халқ артисти Зайнаб Садриева — эридан етти боласи билан тул қолган болаларини ҳам оналик, ҳам оталик меҳри билан ўстирган ниҳоятда қаттиққўллик ва талабчанлик билан тарбиялаб, бир сўзини икки қилмасликка одатлантирган аёл. Ўғиллари хотин, бола-чақалик, рўзғорлик бўлибдилар ҳамки, унинг чизган чизиғидан чиқмайдилар, ҳар қандай фармонларига сўзсиз бўйсунадилар. Шу сабабдан хонадонларда она «салтанати» ҳукм суради. Лекин Фармон биби маълум яхши сифатларга ҳам эга Чунончи, у фарзандларини поклик, ҳалоллик руҳида тарбиялаган нопоклик. эгри ишлардан ҳазар қилишга ўргатган. Бу жиҳатдан унинг ва фарзандларининг Бегона хотин илтимосига муносабати характерлидир. Бегона хотин ўғлини қамоқдан чиқаришга кўмаклашса, Фармон бибига катта пул бермоқчи. Бундай ғайри инсоний «таклиф» она ва фарзандлар қалбини нафратга тўлдиради Негаки. улар жиноятчиликдан порахўрликдан жирканишади Шу хислатлари туфайли Бегона хотин илтимосига бефарқ қарай олишмай, ғазаб ўтида ёнишади..

«Келинлар кўзғолони» комедиясида Фармон бибидан бошқа қаҳрамонлар аҳволи ҳам кулгили ва айни вақтда аянарлидир. Кулгили ҳолатлар она ва қайнона нуқсонларига қарши ўт очишга журъат этолмаслик, унинг нотўғри фармонларига кўр-кўрона бўйсуниб, бир сўзини икки қилмасликлари оқибатида, қилмишқидирмиш тарзида юз беради.

Спектакль муваффақиятларининг бош омили характер индивидуаллигига эришилганлигидадир. Бунда автор ва артистларга персонажлар нутқидаги ўзига хосликларни оча билиш санъати қўл келган Персонажлар нутқидаги ўзига хосликлар улар одатлари, касб-корларидаги специфик жиҳатлар ифодаси сифатида, уларни конкрет шахс сифатида гавдалантиришга хизмат қилади. Масалан, Маъмурнинг ҳар бир гапида «юз грамм» сўзини ишлатиши — маишатпарастлиги, «отарчи»ликка муккасидан кетганлигидан Маҳкамнинг «бу бир, бу икки»си — бухгалтерлигидан, бухгалтер сифатида чўт қоқиб ҳар гапни алоҳида таъкидлайдиган бўлиб қолганлигидан, Меҳри ва Башоратнинг далил келтириб гапиришлари эса, укдириб, образли қилиб сўзлашга уринишларидандир. Айтиш керакки, персонажлар нутқидаги бундай ўзига хосликларни актёрлар яхши кўрсата билганлар.

Постановкада келинлар қўзғолони — уларнинг қайнона истибдодига қарши кураши психологияларидаги маълум ўзига хосликларга, фарқларга, «андиша» — пассивликларига кўра, маълум тадрижий босқичлардан ўтиб келади. Босқичларнинг биринчисида улар қайнонадан норозилар, аммо у билан юзма-юз тўқнашишга журъат этолмаяптилар. Келинлик андишеси, эрлари ҳурматги бунга йўл қўймаяпти. Босқичларнинг иккинчисида келинлар оила бошлиғига қарши ўт очишга шай. Қайнона зулмининг кучайиши. келинлар онги кенжа овсинлари таъсирида ёришиши уларни шу ҳолга олиб келади. Кенжа келин Нигора — Г. Иброҳимбекова, Ш. Сафоева—қатъиятчи, дадил, эскилик сарқитларига қарши муросасиз, янгича аҳлоқ, янгича урф-одатлар руҳидаги замонавий ёшлар вакили. Унинг келинлигининг илк кунларидаёк қайнонаси нуқсонларига қарши «жанг» бошлаши, «жанг»га овсинларини ҳам тортиши — уларда мавжуд норозилик ҳисларини актив курашчанликка айлантира билиши «қўзғолон» бўлишида ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Бош юмористик қаҳрамон Фармон биби қилмишлари, бу қилмишларга итоатгўй келинлар муносабатлари хотинлар ролидаги эрлар ўйинида боплаб фош этилади. Бунда ва умуман спектакль давомида таниқли санъаткорлар М. Орипов (Маҳкам, Фармон биби), О. Юнусов (Маъмур, Муҳайё). Т. Юсупова (Соттихон), Л. Бадалова (Меҳри)ларнинг ижрочилик маҳоратлари алоҳида кўзга ташланиб туради. Шунингдек, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Ғ. Аъзамов, Ё. Аҳмедов, артистлар Г. Жамилова, Т. Каримов, ва бошқалар ўз ролларини муваффақиятли ярата олганлар.

Бироқ Фармон биби онги бир маротабагина фош этилиши оқибатида узил-кесил ёришиши ишончли эмас. Фармон биби типидаги қайноналарнинг қайта тарбияланиши учун бундай бир «сабоқ» (томоша ичидаги томоша)нинг ўзи етарли эмас. Аслида, Фармон биби назарида бу «сабоқ» эмас. Чунки, у тушунчасига, феъл-атворига кўра, ўз ролидаги ўғли ишларида ўзини ҳақ деб биладиганлардан. Умуман, воқеа ва можаролар доираси Фармон бибидек ғоят мураккаб характернинг қайта тарбияланиши учун торлик қиляпти. Шу важдан бу масала — конфликт ечимининг саҳна орқасида қолдирилгани маъқул эди. Шундай қилинса персонажларнинг спектаклдан кейинги тақдирига ҳам қизиқиш кучаярди.

Фармон бибининг Маъмур ва Соттихондан бошқа барча ўғил ва келинлари ўқимишли, билимдон, ўз мутахассислиги соҳаларида таниқли, ҳатто, машҳур-донгдорлари ҳам бор. Шундай экан, нега булар оиласида она жаҳолати узоқ йиллар давомида (оилага Нигора келин бўлиб тушгунига қадар) ҳукм суриб келди? Фарзандларнинг бунга кўникиб келганлиги сабаблари нимада? Комедиядан ана шу саволларга етарлича жавоб топа олмаймиз. Радио мухбири билан қайнона ва келинлар орасида кечадиган узундан-узоқ можаролар вазифаси ўрни-мавқеига яраша эмас. Улар асарга келинлардан бирининг ишлаб чиқаришда илғорлигидан хабар бериш учунгина киритилган, холос.

«Келинлар қўзғолони» (режиссёр Баҳодир Йўлдошев) Саид Аҳмаднинг «Ўрик домла» пьесасидаги илк машқдан кейинги тўнғич саҳна асари. Ҳамза номидаги Академик драма театри коллективи бу асарни муваффақиятли саҳнага қўйиш билан таниқли прозаикнинг драматургияда ҳам ўзини кўрсата олишига майдон яратди. Яна бир комедиянавис туғилишига йўл очди.

Баҳодир ҒУЛОМОВ,
доцент.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 11.15 — **Привалов миллионлари** (бадиий фильм, 2-серия). 12.35 — Концерт. 15.15 — Ҳужжатли фильм. 15.25 — Она табиат. 15.55 — Шахмат мактаби. 16.25 — Фан оламида. 16.55 — Дарвозабон (бадиий фильм). 17.45 — Сенинг номинг — озодлик (спектакль). 19.00 — Янгиликлар. 19.30 — Йиғим-терим қаҳрамонлари. 20.00 — Концерт. 20.45 — Ҳужжатли фильм. 20.50— Санъат усталари: СССР халқ артисти Б. Чирков. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Хоккей: ЦСКА — СССР терма командаси.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Қўғирчоқ фильм. 12.00 — **Усмирлар коинот қўйнида** (бадиий фильм). 13.25 — Кичик концерт. 13.45 — **Бронза қуш** (бадиий фильм, 2-серия). 18.30 —Қўғирчоқ фильм. 18.50 — Сенинг замондошинг. 19.10 — Ёзувчи ва замон. 19.40 — **«Ахборот».** 19.55 — ТошМИ қурилиш микрорайонидан репортаж. 20.25 — Концерт. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Олтин водий. 22.20 — **Хонадон ва унинг соҳиби** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.25 — **Палиастоми** (бадиий фильм). 20.45 — Тошкент янгиликлари. 21.00 — Эстрада концерти. 21.30 — Ҳужжатли фильмлар.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/VIII да **Уйланиш**, 13/VIII да **Келинлар қўзғолони.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Латвия ССР цирк артистларининг гастроллари. «Уссури йўлбарслари»** аттракциони (19.30).

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Қора ботинкали новча киши; Новча кишининг қайтиши — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (11, 14, 17, 20).

Жаннат калити; Тоннель охиридаги нур — «ВОСТОК» (10, 13, 16), «ДРУЖБА» (11, 14, 15, 17.15, 20.30), «ҚОЗОҒИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари — «ВОСТОК» (18.30, 21.15).

Дарвеш ва ўлим — «ДРУЖБА» (12, 13.40, 16, 18, 19.40, 21.20).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора ботинкали новча киши; Новча кишининг қайтиши — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.50).

◆

УЗБЕККОНЦЕРТ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

17, 18, 19, 20, 21, 22-АВГУСТ СОАТ 20.00 ДА

ВОКАЛЬ-ИНСТРУМЕНТАЛЬ «ЯЛЛА» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Солист — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, халқаро конкурс лауреати ЭСОН ҚАНДОВ.

Ансамблнинг музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ЕВГЕНИЙ ШИРЯЕВ.

Билетлар соат 14.00 дан бошлаб сотилмоқда.

◆

ТОШКЕНТ ВА ХОВОС СТАНЦИЯЛАРИНИНГ ТЕПЛОВОЗ ДЕПОЛАРИГА

тепловозларни тузатиш бўйича слесарлар

КЕРАК

ИШ СМЕНАЛИ: тунги сменада ишлаганларга икки кун, кундузги сменада ишлаганларга бир кун дам олиш куни берилади.

ХОВОСДА оилаликларга ётоқхонадан алоҳида хона ажратиб берилади ва бир йил давомида уй берилади.

ТОШКЕНТДА ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ҳар йили меҳнат отпускаси даврида Ўрта Осиё темир йўлига қарашли дам олиш уйлари ва санаторийларига имтиёзли путёвкалар ҳамда мамлакатимиз шаҳарларига бориб келиш учун бепул темир йўл билетлари берилади.

Тошкент шаҳар. Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

◆

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

13 АВГУСТ 19.30 ДА СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН «КУБАНЬ» (Краснодар) — **«ПАХТАКОР»** (Тошкент). **командалари ўртасида**

ФУТБОЛ

Билетлар сотилмоқда.

Редактор ўринбосари
Х. ЁДГОРОВ.

ГОССТРАХ СИЗНИНГ ХИЗМАТИНГИЗДА

СССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИ

ЭКОНОМИКАНИ МУСТАҲКАМЛАШ ВА МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ МОДДИЙ ФАРОВОНЛИГИНИ ОШИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

1918 йилнинг январидаёқ Бутуниттифоқ марказий ижроия комитетининг В. И. Ленин томонидан имзоланган Декретида кўрсатилганидек, ҳар бир меҳнат қишлоқ хўжалиги ёнғиндан, чорванинг нобуд бўлишидан, ҳосил унмаслигидан, қурғоқчиликдан, дўлдан ҳамда бошқа табиий офатлардан ўзаро совет страхованиеси йўли билан страхование қилинган бўлиши керак. В. И. Ленин томонидан 1921 йил 6 октябрда имзоланган Халқ Комиссарлари Советининг Декрети совет страхованиеси тарихининг янги даврини бошлаб берди. В. И. Ленин ғоялари амалга оширилди.

Ҳозирги вақтда колхозларнинг ҳамма мулклари (қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосили, чорва, бинолар, иншоотлар) страхование қилинган.

Совет ҳокимияти йилларида аҳоли ўртасида ихтиёрий страхование кенг ривожланди. Страхование айниқса тўққизинчи беш йилликда тез суръатлар билан ривож топди. Ўзбекистон ССРда ихтиёрий страхованиенинг ҳамма турлари бўйича 3 ярим миллионга яқин шартномалар тузилган. СССРда шахсий ва мулкий страхованиенинг ривожланишига омонат кассаларида нақд бўлмаган расчёт ёки расчёт йўли билан страхование взносларини тўлашни жорий этиш, страхование қилдирганларга имтиёзлар бериш, страхованиенинг янги турларини жорий этиш, аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш, страхованиени оммалаштириш катта ёрдам бермоқда.

Меҳнаткашлар ўртасида шахсий страхование айниқса кенг ривожланган, унинг мақсади страхование шартномасида назарда тутилган тегишли ҳодисалар юз берганда страхование қилдирган шахсга ва унинг оиласига қўшимча моддий ёрдам беришдан иборат. Ҳаётни аралаш страхование қилдирганда бундай ҳодисаларга қуйидагилар киради: страхование муддатининг тугаши, бахтсиз ҳодиса натижасида умумий меҳнат қобилияти бутунлай йўқотилганлиги, страхование қилдирган шахснинг вафоти.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон ССРда катта ёшдаги кишилар ва болалардан 600 мингга яқин кишига страхование шартномаси тузилган ва унга амал қилинмоқда. 1975 йилнинг ўзидагина страхование қилдирган шахслар ва уларнинг оилаларига 27 миллиондан ортиқ сўм, шу жумладан страхование муддати тугаганлиги муносабати билан 21 миллион сўм тўланди. Утган йилнинг ўзидагина ихтиёрий страхованиенинг ҳамма турлари бўйича 29 миллиондан зиёд пул тўланди. Аҳоли ўртасида бахтсиз ҳодисадан страхование қилиш ҳам кенг ривожланган.

Ўзбекистон ССР Давлат страхованиеси органлари аҳолига кўп миқдорда страхование суммаси тўламоқда. Ҳамда страхованиенинг кўпгина турлари бўйича, жумладан ҳаётни аралаш страхование қилиш, болалар страхованиеси, бахтсиз ҳодисалардан страхование қилиш шартномаларини тузмоқда.

ҲАЁТНИНГ АРАЛАШ СТРАХОВАНИЕСИ

Шахсий страхованиенинг мамлакатимизда энг кўп тарқалган турларидан бири ҳаётнинг аралаш страхованиесидир.

Ҳаётнинг аралаш страхование шартномалари 16 дан 65 ёшгача бўлган СССР гражданлари билан «А» ва «Б» тарифи бўйича турли страхование суммаларига 5,10, 15, 20 йил муддатга тузилади, аммо страхование муддати охирида унинг ёши 70 дан ортиқ бўлмаслиги керак.

Сиз давлат страхованиеси органлари билан келишилган ҳолда хоҳлаган суммага страхование шартномасини тузишингиз мумкин.

Страхование гувоҳномасида кўрсатилган страхование суммаси қуйидаги ҳолларда тўланади:

страхование муддати тугаганда;

шикастланиш, бехосдан заҳарланиш ёки касалга чалиниш натижасида умумий меҳнат қобилиятини тўла ёки қисман йўқотган ҳолларда;

вафот этганда.

Агар страхование шартномаси «Б» тарифи бўйича тузилган бўлса, страхование қилдирувчи умумий меҳнат қобилиятини йўқотган тақдирда тўланиши лозим бўлган страхование суммаси — икки баравар кўпаяди.

Бир ойлик взнос миқдори страхование суммасига, страхование муддатига ва страхование қилдирувчининг ёшига боғлиқдир.

Масалан: 30 дан 37 ёшгача бўлган страхование қилдирувчи «Б» тарифи бўйича 300 сўмлик страхование суммасига ҳар ойда 5 сўм 34 тийиндан; 500 сўмлик страхование суммасига 8 сўм 90 тийиндан; 1000 сўмлик страхование суммасига 17 сўм 80 тийиндан взнос тўлайди.

Страхование взносларини нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан иш жойидаги бухгалтерия орқали ҳамда Госстрах инспекцияси томонидан берилган махсус ҳисоб дафтарчаси орқали омонат кассага топшириш ёки нақд пул билан страхование агентига тўлаш мумкин.

Страхование взнослари страхование муддатининг ҳамма ойларида ўз вақтида тўланиши шарт.

Страхование қилдирувчига страхование муддати учун бир вақтда камайтирилган тариф бўйича страхование взносини тўлаш имконияти берилади.

Страхование шартлари билан Госстрах инспекцияларида ёки страхование агентлари орқали тўлароқ танишиш мумкин.

УЙ-РЎЗҒОР БУЮМЛАРИ СТРАХОВАНИЕСИ

СТРАХОВАНИЕНИНГ БУ ТУРИ ҲАР БИР ОИЛА УЧУН ЗАРУРДИР

Сиз ўзингизга ва оила аъзоларингизга тегишли бўлган уй-рўзғор буюмлари — мебель, радиоприёмник, асбоблар, идишлар, гиламлар, кийимлар, пойафзаллар, велосипедлар, тикув ва ёзув машиналари ҳамда бошқа буюмларни страхование қилишингиз мумкин.

Уй-рўзғор буюмлари страхование қилинганда ёнғин, портлаш, тошқин, бўрон, жала ва бошқа табиий офатлар; иситиш системалари, водопровод ва канализация гармоқларининг шикастланиши, қўшни бинодан сув тошиши ҳамда буюмларнинг ўғирланиши ёки нобуд бўлиши ёки ўғирланаётганда шикастланиши натижасида келган зарарларни тўлашни гарантиялайди.

Страхование шартномалари 2 ойдан 11 ойгача ва 1 йилдан 5 йилгача муддатга, буюмларнинг давлат чакана нархи юзасидан (эскирганлигини ҳисобга олган ҳолда) исталган суммага тузилади.

Тўловлар миқдори (буюмлар турган иморатнинг том ва деворларининг ўтга чидамлилигига қараб) ҳар 100 сўм страхование суммаси учун бир йилга шаҳар жойларда—10 тийиндан 25 тийингача, қишлоқ жойларда — 15 тийиндан 30 тийингача бўлади.

Агар страхование шартномаси 3 йил ва ундан кўп муддатга тузилса страхование қилдирувчига ҳисобланган тўлов суммасининг 10 проценти ҳажмида скидка берилади.

Уй-рўзғор буюмлари узлуксиз уч йил муддат билан страхование қилинганда янги страхование шартномасини тузиш учун бир ойлик имтиёзли муддат берилади.

Уй-рўзғор буюмлари страхованиеси шартномаларини тузинг ва шартномаларни узайтиринг!

БОЛАЛАР СТРАХОВАНИЕСИ

Болалар страхованиеси шартномалари боланинг ота-онаси ва бошқа қариндошлари билан 300, 500 ёки 1000 сўм страхование суммасига ариза берилган вақтда боланинг ёши 15 яримдан ошмаган бўлса тузилади.

Бу страхование бўйича болага страхование муддати тугагандан сўнг страхование гувоҳномасида кўрсатилган (300, 500 ёки 1000 сўм тўланади).

Битта бола фойдасига бир нечта страхование шартномасини тузиш мумкин.

Страхование муддати ариза берган кунингиздан бошлаб боланинг ёши ва 18 ёш ўртасидаги фарққа қараб белгиланади. Агар бола 8 ёшдан катта бўлмаса страхование шартномасини қисқа муддатга—10 йилга тузиш мумкин. Страхование муддатининг тугаши боланинг камолотга етган кунига тўғри келиши мумкин.

Бир ойлик страхование взнослари боланинг страхование шартномаси тузилган вақтдаги ёшига, страхованиенинг муддатига, страхование суммасига ва уларни тўлаш муддатига боғлиқ.

Страхование суммасини қисқа муддатда тўлаш ёки страхование муддати давомида нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан, нақд пул билан страхование агентига ёки махсус ҳисоб дафтарчаси орқали омонат кассага тўлаш мумкин. Страхование қилдирувчига камайтирилган тариф бўйича страхование муддати давомида тўланиши лозим бўлган взносларнинг ҳаммасини бир вақтнинг ўзида тўлаш имкони берилади.

Страхование муддати тамом бўлгандан сўнг Госстрах органлари шартномада кўрсатилган страхование суммасини ёки страхование қилинган боланинг бахтсиз ҳодиса натижасида соғлиғи қаттиқ зарарланганда ёки оғир касал билан касалланганда унинг бир қисмини тўлайди. Бундан ташқари страхование қилинган бола вафот этганда страхование қилдирувчига 200 сўм нафақа берилади ва ҳамма тўланган взнослар қайтариб берилади.

ИМОРАТЛАР СТРАХОВАНИЕСИ

Давлат страхование органлари гражданларнинг шахсий иморатларини мажбурий страхованиега қўшимча равишда давлат чакана савдо баҳосига мувофиқ ихтиёрий страхованиега ҳам қабул қиладилар.

Ихтиёрий страхование қуйида кўрсатилган ҳоллар натижасида иморат нобуд бўлса ёки зарарланса, унинг эгаси кўрган зарарларни тўлароқ қоплашни таъминлайди. Масалан: ёнғин, портлаш, яшин уриш, сув тошқини, зилзила, бўрон, довул, жала, дўл, қулаш, силжиш, тўсатдан ер ости суви чиқиб кетиши, шу жой шароити учун гайри табиий ҳолда узоқ муддат ёмғир ва қалин қор ёғиши, сел келиши, иситиш системалари, водопровод ва канализация тармоқларининг аварияга учрашидан, шунингдек, агар ёнғинни тарқатмаслик мақсадида ёки тўсатдан сув тошқини бўлиш ҳавфи борлиги учун иморат бузилганда ёки уни бошқа жойга кўчирилганда.

Иморатлар страхованиеси шартномаси бир йил муддатга тузилади.

Страхование тўловлари ҳар 100 сўм страхование суммаси учун бир йилга: шаҳар жойларда — 50 тийин, қишлоқ жойларда — 70 тийин.

Уларни нақд пул билан страхование агентига ёки иш жойингиздаги бухгалтерия орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан тўлашингиз мумкин.

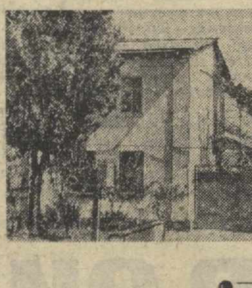

Агар Сизнинг страхование муддатингиз тугаётган бўлса, янги муддатга яна шартнома тузинг.

Страхование шартномасини турар жойингизда ёки уйингизга Госстрах инспекцияси агентини чақириб тузишингиз мумкин.

ЧОРВА МОЛЛАР СТРАХОВАНИЕСИ

Қишлоқ хўжалиги чорва молларининг эгалари диққатига

Чорва моллар страхованиеси икки хил формада мажбурий ва ихтиёрий тартибда ўтказилади.

Чорва моллар мажбурий страхование бўйича уларнинг харид баҳосининг 40 процент миқдорида страхование қилинади. Ихтиёрий страхование шартномасини тузиб, страхование суммасини икки ҳисса кўпайтиришингиз мумкин.

Ихтиёрий страхование бахтсиз ҳодисалар: ёнғин, портлаш, яшин уриш, электр токининг таъсири, офтоб уриши ёки иссиқлик таъсири, зилзила, сув тошқини, қулаш, қаттиқ шамол, довул, бўрон, дўл, музлаш, бўғилиш, йиртқич ҳайвонлар ҳужуми, тўсатдан заҳарли ўт ёки бошқа нарсалардан заҳарланиш, илон ёки бошқа ҳашаротлар чақиши, шунингдек чорва моллар сувга чўкиб кетса, транспорт остида қолса, жарликка тушиб кетса ёки бошқа травматик шикастланишдан ҳалок бўлса ва ветеринария мутахассисининг ёки қишлоқ совети депутатининг фармойишига мувофиқ мажбуран сўйилган бўлса, чорва моллардан кўрилган зарарларни тўлароқ қоплашни гарантиялайди.

Ихтиёрий страхование взносларини Госстрах агентига нақд пул билан ёки иш жойи бухгалтерияси орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан тўлаш мумкин.

Страхование шартлари ва шартномалар тузиш қоидалари билан Госстрах инспекцияларида ёки Госстрах агенти орқали танишиш мумкин.

Қишлоқ хўжалик чорва молларининг ихтиёрий страхованиеси шартномаларини тузинг ва страхование муддатини узайтиринг.

Бахтсиз ҳодисалардан СТРАХОВАНИЕ

Давлат страхование органлари 16 дан 70 ёшгача бўлган шахслар билан 1 йилдан 5 йилгача муддатга бахтсиз ҳодисалардан страхование шартномалари тузади.

Уч йил ва ундан кўп муддатга страхование шартномаси тузилганда ойлик взнос суммасидан 5 процентдан 15 процентгача скидка берилади.

Страхование взноси страхование қилдирувчининг касбига, страхование суммасига ва страхованиенинг муддатига қараб бир йилга ҳар юз сўм страхование суммаси учун 25 тийиндан 1 сўм 20 тийинга қадар белгиланади ва иш жойидаги бухгалтерия орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан ёки нақд пул билан бевосита страхование агентига тўланади.

Страхование гувоҳномасида кўрсатилган сумма шартнома амал қилиб турган вақтда страхование қилдирувчи умумий меҳнат қобилиятини тўла йўқотганда тўланади. Меҳнат қобилиятини қисман йўқотганда эса страхование суммасининг тегишли қисми тўланади.

Страхование суммаси ёки унинг тегишли қисми страхование қилдирувчи бахтсиз ҳодиса натижасида қаттиқ жароҳатланиб ёки тасодифан заҳарланиб умумий меҳнат қобилиятини йўқотганда ёки страхование қоидаларида назарда тутилган баъзи бошқа сабаблардан вафот этган ҳолларда тўланади.

Р. 13291. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. В. — 188.